

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 976

Silâhlı Kuvvetlerde görevli muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/861)

T. C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 127 - 2157

21 . 5 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 18.5.1965 tarihinde kararlaştırılan «Silâhlı Kuvvetlerde görevli muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara tazminat verilmesi» hakkında kanun tasarısı, gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
Suad Hayri Ürgüplü

GEREKÇE

Silâhlı kuvvetlerde sağlık hizmeti bir taraftan ilmin süratle ilerleyişi dolayısıyla atom çağına ulaşan zamanımızda büyük artış göstermiş, diğer taraftan 211 sayılı İç Hizmet Kanunu ve buna paralel mevzuat hükümleri ile askerî hekimlerin görevleri yüksek bir artış göstermiştir.

Ordu sağlık hizmetindeki artış nisbeti birkaç misalle daha iyi olarak belirtilebilir. Muhtelif askerî hastanelerde muayene ve tedavi edilen hasta sayısını gösteren grafiklerden alınan rakamlara göre artışlar şöyledir.

Gülhane Askerî Tıp Akademisinde 1953 te 87 502 hasta mevcudu 1962 de % 308 bir artışla 369 353 e, 1963 te % 537 artışla 469 990 adedine yükselmiştir.

Haydarpaşa Askerî Hastanesinde 1959 da 19 450 olan hasta mevcudu 1964 te 50 061 e yükselmiştir. Bursa Askerî Hastanesinde 1958 de 8 967 olan hasta mevcudu 1964 te 21 577 ye yükselmiştir. Buna paralel olarak diğer askerî hastanelerle birlikte görevli askerî sağlık personelinin hizmetlerinde de büyük artışlar olmuştur. Ordu sağlık hizmetini yürüten sağlık personeli mevcudu ise kadronun çok altındadır. Kadroya göre askerî tabipler % 41,24; dış tabipleri % 40,80; eczacılar % 12,80 mevcutla hizmet görmektedirler.

Sağlık personeli noksanlığının bir kısmı yedek askerî tabiplerle karşılanmakta ise de, yedek sağlık personeli miktarı da kadro ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. Sağlık hizmetinin sosyalleştirildiği bölgelerde çalışan tabiplere tazminatlar ile 467 ve 472 sayılı kanunlarla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Hıfzıssıhha enstitülerinde çalışan sağlık personeline verilen tazminatlar ve diğer sivil sektörde sağlık personeline tanınmış bulunan imkânlar her geçen gün askerî sağlık personelinin ordudan ayrılıp daha cazip görevlere geçmelerinin sebepleri olarak mütalâa edilebilir. Nitekim 1964 yılında 44 askerî hekim ordudan ayrılmış bulunmaktadır. Aynı yıl içinde 29 tabip teğmen fakülteden mezun olarak staj için Gülhaneye katılmış olup bu miktar ordu ihtiyacı için yetersizdir.

Bu itibarla ordu sağlık hizmetlerini cazip hale getirmek bir taraftan askerî hekim olma taleplerini artıracak, diğer taraftan ayrılmalara mâni olacağından sağlık hizmetlerinin cazip hale getirilmesi için orduda görevli muvazzaf tabip, diğer tabibi ve eczacılara muayyen bir ölçüde tazminat verilmesi için bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

Tasarının 1 nci maddesinde üsteğmen rütbesinde ve daha üst rütbelerde bulunan muvazzaf tabip, diğer tabibi ve eczacılara albay maaşının yüzdesi itibariyle tazminat verileceği belirtilmiştir. Tazminatların üsteğmen rütbesinde başlatılması, teğmenlikte geçen sürelerin genellikle Gülhane'deki staj müddeti olması sebebiyledir.

Tasarının 2 nci maddesinde tazminata esas olan albay maaşının 3 yılını bitirerek bir üst derece maaşı alan albaya verilmekte olan maaşın 262, 263 sayılı kanunlarla verilen aylık maaşı olduğu açıklanmış ve aynı maddede 224 sayılı Kanunla sosyalizasyon bölgesinde çalıştırılan tabiplere verilmekte olan tazminatlar da dikkate alınarak tazminat alacak askerî tabipler de sosyalizasyon bölgesi olduğu ilân edilen yerlerde görevli tabip, diğer tabibi ve eczacılarda mütehasıs olanlara yukarıdaki esaslar dâhilinde albay maaşının % 70 i, pratisyenlere % 60 ı, sosyalizasyon bölgesi ilân edilen yerler dışında bulunanlardan mütehasıslara albay maaşının % 60 ı, pratisyenlere % 50 sinin tazminat olarak verileceği ve tazminat alan personelin Gülhane Askerî Tıp Akademisi tazminatı ile emireri tazminatı hariç çeşitli kanunlar gereğince verilen tazminatlardan faydalanamayacakları açıklanmıştır. Tasarının 3 ncü maddesinde tazminatların tediyeye şekilleri düzenlenmiş ve tediyenin maaşlar hakkındaki hükümlere tabi olduğu; ancak görevin her hangi bir sebeple fiilen yapılmaması halinde bu durumun başladığı tarihi takibeden aybaşından itibaren tazminatın kesileceği tekrar göreve başlama halinde mütaakıp aybaşıdan itibaren tazminatın ödenmesine devam olunacağı açıklanmıştır.

4 ncü maddede tazminatların kesilmemesini icabettiren durumlar düzenlenmiştir. Buna göre bir takvim yılında toplamı iki ayı geçmeyen izinlerde ve bu personelin geçici görev veya eğitim maksadı ile yaptıkları üç ayı geçmeyen yurt içi ve yurt dışı seyahatlerinde tazminatların kesilmeyeceği açıklanmıştır.

5 ncü maddede tazminatlar hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmünün uygulanmayacağı belirtilmiştir. Tazminat alacak sağlık personeli 6 ncı maddede belirtildiği şekilde her hangi bir şekilde serbest çalışamayacağından ve tazminatlar fultaym çalışma esasına istinaden verileceğinden personelin muayenehanelerini kapatarak bütün hizmetin ordu sağlık hizmetine hasr edilmesini temin gayesiyle tazminat miktarları takdir edilmiş bulunmaktadır. Bu itibarla 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesindeki hükmün dışına çıkmak zaruri görülmüştür.

6 ncı maddede tazminat alan personelin her hangi bir şekilde muayenehane açamayacağı ve serbest çalışamayacağı belirtilmiş ancak âcil müdahale ve konsültasyona iştirak hali gibi zaruri istisnalar konmuştur.

7 ncı maddede 6 ncı maddeye aykırı harekette bulunanlar hakkındaki müeyyideler gösterilmiştir.

8 ncı maddede yürürlükten kaldırılan kanun maddesi gösterilmiştir.

Tasarının 9 ncü ve 10 ncü maddeleri yürütme ve yürürlük maddeleridir.

Geçici Komisyonun Raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No.: 1/861
Karar No.: 3

26 . 5 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Silâhli Kuvvetlerdeki sağlık hizmetinin; bir taraftan ilmin süratle ilerleyişi dolayısıyla atom çağına ulaşan zamanımızda büyük artış göstermesi, diğer taraftan 211 sayılı İç Hizmet Kanunu ve buna paralel mevzuat ile askerî sağlık personelinin görevlerinin büyük ölçüde artmış bulunması sebepleriyle;

Sağlık hizmetinin sosyalleştirildiği bölgelerde çalışmakta bulunan sağlık personeline 224 sayılı Kanun gereğince verilmekte olan tazminatlar ile 467 ve 472 sayılı kanunlar gereğince verilmekte olan tazminatların verilmiş gaye ve prensiplerine uygun olarak;

Silâhli Kuvvetler sağlık hizmetlerinin cazip hale getirilmesi suretiyle sağlık personelinin ayrılmasına mâni olmak ve artmış bulunan sağlık hizmetlerinin normal şekilde karşılanabilmesini temin maksadı ile muayenehanelerin kapatılarak full - time çalışma esasına gidilmesi gerekçesiyle Hükümet tarafından hazırlanmış bulunan «Silâhli Kuvvetlerde görevli muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiş ve aşağıdaki karar verilmiştir:

Tasarının tümü kabul edildikten sonra;

Tasarının 1 nci maddesindeki «Üstteğmen rütbesinde ve daha üst rütbede bulunanlar» ibaresinde «üstteğmen» den sonra gelen «rütbesinde» kelimesinin gereksizliği sebebiyle bu kelime metinden çıkarılmak suretiyle madde ekteki şekilde redaksiyona tabi tutulmuştur.

Tasarının 2 nci maddesinde mütehassıslara verilen tazminat yüzdesiyle pratisyenlere verilen tazminat yüzdesi % 10 gibi çok az bir fark göstermesi ve ayrıca doçentlik ve profesörlük unvanını kazanmış bulunan askerî hekimlerin ayrı bir statü içinde mütalâa edilmemiş bulunması ihtisaslaşma ve kariyer mensubu olmak için gösterilen ve gösterilmesi gereken gayretlerin gereği şekilde kıymetlendirilmediği kanaatine varılarak ilgili Bakanlık temsilcilerinin aleyhindeki beyanlarına rağmen tazminat alacak personelin; pratisyen, mütehassis ve doçent ve profesör olarak üç ayrı kategoride derecelendirilmesi uygun bulunmuş ve bu suretle tasarıda mütehassıslara verilecek tazminat % 10 artırılmak ve ayrıca doçent ve profesörler için daha yüksek bir tazminat yüzdesi tesbit etmek gayesiyle 2 nci maddeye (c) fıkrası eklenerek bu madde ekteki şekilde değiştirilmiş ayrıca maddenin son fıkrasında personelin tayın bedeli alınamayacağı hususunda bir sarahat bulunmadığından bu hususta açıklık getirmek üzere komisyon tarafından yeniden yazılan maddede tayın bedelinin de alınabileceği belirtilmiştir.

Tasarının 3 ncu maddesinin 2 nci fıkrasındaki «ancak görevin her hangi bir sebeple fiilen vâpılmaması» ibaresi «ancak görevin her hangi bir sebeple fiilen yapılamaması» şeklinde redaksiyona tabi tutularak bu madde de ekteki şekilde kabul edilmiştir.

Hükümet tasarısının 4 ve 5 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 6 nci maddesinin 1 nci fıkrası sosyalizasyon bölgesinde vazife gören sağlık personelinin durumlarına paralel olması dolayısıyla aynen kabul edilmiş, 2 nci fıkrada gösterilen âcil müdahale deyimi tasarıdan çıkarılmıştır. Bu suretle askerî tabiplerin ve dış tabiplerinin konsültasyona iştirak halleri ile konsültasyon üyeleri tarafından verilen tedavi ve müdahale dışındaki bilûmum müdahale ve tedavilerinden hiçbir ücret almamaları prensibi getirilmiştir. Esasen memleketimizde mer'î bulunan 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı sanatlarının tarzi icrası hakkındaki Kanun bütün tabiplere ve dış tabiplerine âcil hallerde müdahale etmek görevini vermektedir. Sosyalizasyon bölgesinde çalışan sağlık personelinin bu türlü müdahalelerde her hangi bir ücret talebetme hakkı bulunmadığından, askerî tabipler ile dış tabiplerinin de konsültasyona iştirak hali ve konsültasyon

üyleri tarafından verilen vazifeler dışındaki tedavi ve müdahalelerde ücret talebetme hakları bulunmıyacaktır. Böyle bir talebin bulunması kanunun ruhuna uygun görülmemiştir.

Bu itibarla 6 neı maddenin 2 neı fıkrasındaki «âcil müdahale» tâbiri çıkarılarak madde ekteki Şekilde kabul edilmiştir.

Hükümet tasarısının 7, 8, 9 ve 10 neu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle Genel Kurulda müzakere edilmek üzere Yüksek Bařkanlıĝa sunulur.

Başkanvekili ve Sözcü

Amasya
I. Sarıgöz

Amasya
M. K. Karan

Manisa
Y. Yakut

Samsun
I. Kılıç

Erzurum
Ő. Konuray

Edirne
(2 neı madde hakkında-
ki söz hakkım saklıdır.)
N. Özoĝul

Konya
H. C. Yılmaz
İmzada bulunamadı

Kars
K. Okyay

Diyarbakır
H. Güldoğan

Bursa
A. Türker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Silâhlı Kuvvetlerde görevli muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Üsteğmen rütbesinde ve daha üst rütbelerde bulunan muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara albay maaşının yüzdesi itibariyle bu kanun esaslarına göre tazminat verilir.

MADDE 2. — Tazminata esas olan albay maaşı, üç yılını bitirerek bir üst derecenin maaşını alan albaya 24 . 2 . 1961 tarihli ve 262, 263 sayılı Kanunlarla verilen aylığın brüt tutarıdır.

Tazminat olarak 1 nci fıkradaki aylığın :

a) 5 . 1 . 1961 tarihli ve 224 sayılı Kanun gereğince sosyalizasyon bölgesi olduğu ilân edilen yerlerde görevli bulunan tabip, dış tabibi ve eczacılardan mütehasıs olanlara % 70 i, pratisyenlere % 60 ı,

b) Sosyalizasyon bölgesi ilân edilen yerler dışında görevli bulunan tabip, dış tabibi ve eczacılardan mütehasıs olanlara % 60 ı, pratisyenlere % 50 si verilir.

Bu kanuna göre tazminat alanlar (Gülhane Askerî Tıp Akademisi tazminatı ile emireri tazminatı hariç) çeşitli kanunlar gereğince verilen tazminatlardan faydalanamazlar.

MADDE 3. — Tazminatın tediye şekli maaşlar hakkındaki hükümlere tabidir.

Ancak, görevin her hangi bir sebeple fiilen yapılmaması halinde bu durumun başladığı tarihi takibeden aybaşından itibaren tazminat kesilir. Göreve tekrar başlanılan tarihi takibeden aybaşından itibaren tazminatın ödenmesine devam olunur.

MADDE 4. — Aşağıdaki hallerde tazminat kesilmez :

a) Bir takvim yılında toplamı iki ayı geçmiyen izinlerde,

b) Geçici görev veya eğitim maksadı ile üç ayı geçmemek üzere yapılan yurt içi ve yurt dışı seyahatlerde.

MADDE 5. — Tazminatlar hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi uygulanmaz.

MADDE 6. — Bu kanuna göre tazminat alan personel 211 sayılı İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliğinde tesbit edilen çalışma saatlerinde görevlerinden ayrılamazlar. Hususi hastane ve muayenehane açamazlar. Silâhlı Kuvvetler teşkilleri dışında her hangi bir görev alamazlar. Ücret mukabilinde veya her hangi bir şekilde menfaat sağlayarak serbest meslek iera edemezler.

Konsültasyona iştirak hali ve konsültasyon üyeleri tarafımdan tevehh edilen tedavi ve müdahale 1 nci fıkra hükmünden müstesnadır.

MADDE 7. — Bu kanunun 6 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmüne aykırı harekette bulunanlar Askerî Ceza Kanununa ek 2183 sayılı Kanunun 1 nci maddesi gereğince cezalandırılırlar.

MADDE 8. — Askerî Ceza Kanununa ek 2183 sayılı Kanunun 3 ncu madesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihini takibeden ay başında yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

18 . 5 . 1965

Başbakan
S. H. Ürgüplü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
S. Demirel

Devlet Bakanı
H. Ataman

Devlet Bakanı
M. Altınsoy

Devlet Bakanı
Ş. İnal

Adalet Bakanı
İ. Baran

Millî Savunma Bakanı
H. Dincer

İçişleri Bakanı
İ. H. Akdoğan

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Silâhlı Kuvvetlerde görevli Muvazzaf Tabip, Dış Tabibi ve Eczacılara tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Üsteğmen ve daha üst rütbelerle bulunan muvazzaf tabip, dış tabibi ve eczacılara albay maaşının yüzdesi itibariyle bu kanun esaslarına göre tazminat verilir.

MADDE 2. — Tazminata esas olan Albay maaşı, üç yılını bitirerek bir üst derecenin maaşını alan albaya 24 . 2 . 1961 tarihli ve 262, 263 sayılı kanunlarla verilen aylığını brüt tutaridir.

Tazminat olarak 1 nci fıkradaki aylığın :

a) 5 . 1 . 1961 tarihli ve 224 sayılı Kanun gereğince sosyalizasyon bölgesi olduğu ilân edilen yerlerde görevli bulunan tabip, dış tabibi ve eczacılardan mütehassis olanlara % 80 i, pratisyenlere % 60 ı,

b) Sosyalizasyon bölgesi ilân edilen yerler dışında görevli bulunan tabip, dış tabibi ve eczacılardan mütehassis olanlara % 70 i pratisyenlere % 50 si,

c) Akademik kariyere yükselmiş doçentlere % 90 ı, profesörlere % 100 ü verilir.

Bu kanuna göre tazminat alanlar (Gülhane Askerî Tıp Akademisi tazminatı ile emirleri tazminatı ve tayın bedeli hariç) çeşitli kanunlar gereğince verilen tazminatlardan faydalanamazlar.

MADDE 3. — Tazminatın tediye şekli maaşlar hakkındaki hükümlere tabidir.

Ancak, görevin her hangi bir sebeple fiilen yapılamaması halinde bu durumun başladığı tarihi takibeden aybaşından itibaren tazminat kesilir. Göreve tekrar başlanılan tarihi takibeden aybaşından itibaren tazminatın ödenmesine devam olunur.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanuna göre tazminat alan personel 211 sayılı İçişler Kanunu ve yönetmeliğinde tesbit edilen çalışma saatlerinde görevlerini ayrılamazlar. Hususi hastane ve muayenehane açamazlar. Ücret mukabilinde veya her hangi bir şekilde menfaat sağlayarak serbest mesleğe iera edemezler.

Konsültasyona iştirak hali ve konsültasyon üyeleri tarafından tevehh edilen tedavi ve müdahale 1 nci fıkra hükmünden müstesnadır.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Dışışleri Bakanı
H. Işık

Maliye Bakanı
İ. Gürsan

Millî Eğitim Bakanı
C. Bilgehan

Bayındırlık Bakanı
O. Alp

Ticaret Bakanı
M. Zeren

Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı
F. Sükan

Güm. ve Tekel Bakanı
A. Topaloğlu

Tarım Bakanı
T. Kapanlı

Ulaştırma Bakanı
M. San

Çalışma Bakanı
İ. S. Çağlayangil

Sanayi Bakanı
A. N. Erdem

En. ve Tabii Kay. Bakanı
M. Turgut

Trz. ve Tanıtma Bakanı
Ö. Z. Dorman

İmar ve İskân Bakanı
R. Iskenderoğlu

Köy İşleri Bakanı
S. Öztürk

